Oběti bezpráví se vrátily do naší společné paměti

13.04.2018

Letošní veřejné čtení jmen obětí holocaustu Jom ha-šoa proběhlo ve čtvrtek 12. dubna od 14.00 v 16 českých a moravských městech již potřinácté. Vedle již tradičních měst, jakými jsou Praha, Brno, Olomouc, Liberec, Sušice, Kolín, Kutná Hora, Plzeň, Havlíčkův Brod, Ústí nad Labem a Klatovy, se letos ke čtení nově připojily Horažďovice, Lipník nad Bečvou, Mělník, Sedlčany a Ústí nad Orlicí.

Společně a symbolicky obyvatelé nejen Prahy 3, ale i ostatní, kdo zavítali na náměstí Jiřího z Poděbrad, tento den vrátili oběti bezpráví do naší společné paměti veřejnou vzpomínkou – přečtením jejich jmen. Byl to maraton čtení jmen a stručných osudů žen, dětí a mužů, kteří byli zavražděni během druhé světové války kvůli svému židovskému nebo romskému původu.

Na úvod promluvila ředitelka Terezínské iniciativy Tereza Štěpková, poděkovala městské části Praha 3 a krátce vzpomněla na Dagmar Lieblovou, nedávno zesnulou zakladatelku a dlouholetou předsedkyni Terezínské iniciativy.

Při následném čtení jmen obětí, které zahájil velvyslanec Státu Izrael Jeho Excelence Daniel Meron s manželkou, se vystřídalo i mnoho dalších osobností z diplomatického sboru působících v naší zemi, jako například USA, Rakouska, Francie či Německa. Nechyběli zde ani zástupci trojkové radnice v čele se starostkou Vladislavou Hujovou a stovky dalších občanů. Potěšitelné bylo, že projevilo zájem a přišlo i velké množství mladých lidi a dokonce i dětí, o což Terezínská iniciativa dlouhodobě usiluje.

Hlavní ideou projektu je šířit povědomí o události holocaustu jako významné historické zkušenosti, která zasáhla do vývoje naší společnosti, a zároveň ukazuje krajní důsledky projevů rasismu, ke kterým vedla

nacistická politika. Zásadním motivem akce je propojovat historické vědomí se současným děním ve společnosti a upozorňovat na stav dodržování lidských práv a působit formou osvětové veřejné akce preventivně proti šíření a projevům antisemitismu a rasismu zejména mezi mladou generací.

Dokumentace obětí holocaustu přináší mnoho údajů a poznatků o osudech jednotlivých lidí, na jejichž základě je možné rekonstruovat jejich příběhy. Díky poznatkům získaných z dokumentace můžeme oběti holocaustu – občany, kteří žili před válkou společně s ostatními, připomínat ve veřejném prostoru, a tím je mezi nás vracet.

Ať to jsou Stolpersteine, které připomínají konkrétní osobu v konkrétním místě, ke kterému měla vztah, ať to jsou památníky, které zpřítomňují oběti z celého regionu, ať jsou to happeningy, které pravidelně i jednorázově přivádějí do povědomí lidské bytosti, jejichž životní příběh byl násilně přerván, ať to jsou to místa, kde se dělo bezpráví.

Každý návštěvník zároveň obdržel informační materiály, mohl nahlédnout do publikací týkajících holocaustu, pamětních knih apod.

text: Jan Dvořák, foto: Radko Šťastný

Jom ha-šoa

Den vzpomínání na oběti holocaustu. V roce 1951 byl tento den ustanoven izraelským senátem (Knesetem) jako den vzpomínky na hrdiny povstání vězňů nacistického ghetta ve Varšavě, ke kterému došlo v dubnu roku 1943 i na všechny oběti nacistického „konečného řešení židovské otázky“. V českých zemích se tento den připomínal v prostředí židovských komunit po roce 1989, později také v Památníku Terezín. V roce 2006 se konala první veřejná akce Jom ha-šoa v Praze na náměstí Míru, kterou pořádala Česká unie židovské mládeže a Institut Terezínské iniciativy.

Stolpersteine

Kameny zmizelých, jsou dlažební kostky s mosazným povrchem vložené do chodníků podle projektu německého umělce Guntera Demniga. Připomínají osudy lidí, kteří byli nacisty deportováni a poté zavražděni v koncentračních táborech či vyhnáni ze svých domovů nebo dohnáni k sebevraždě na místech, kde žili. Ve velké většině případů se jednalo o osoby židovského původu.

Galerie

4 fotografie

press